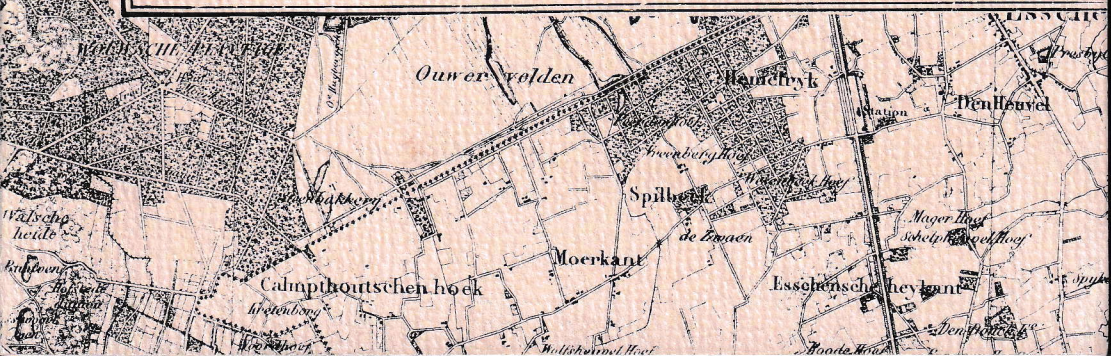

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

Bevrijdingsnummer 1 / 2 - 85

Gevallen voor onze vrijheid

Direct na de strijd in onze gemeente werd een aantal gesneuvelde soldaten ter plaatse begraven. Van deze gesneuvelden werd op het gemeentehuis een lijst bijgehouden. Later werden deze soldaten overgebracht naar de Britse en Canadese begraafplaats in Bergen op Zoom. Dat wil echter niet zeggen dat alle gesneuvelden in de gemeente in onderstaande lijst vermeld zijn. In de literatuur die - met name in het Engels - over de strijd bestaat, komen nog een aantal namen voor. Zoveel mogelijk hebben we ook deze mensen in onderstaande lijst opgenomen (1).

Omdat de gesneuvelde soldaten praktisch niet werden vervoerd, kunnen we ook ongeveer nagaan, waar ze gesneuveld zijn. In de navolgende lijst hebben we steeds vermeld, waar de soldaten hun veldgraf kregen.

CANADEZEN

Veldgraf bij Jac. Bakx op het Zaafsel onder Roosendaal:

1. Fennell, Floyd White, private (2). Reg.nr. A/107210. Overl. 24 oktober 1944. Oud 31 jaar. The Lincoln and Welland Regiment. R.C.I.C. Zoon van Albert en Mabel Fennell uit Walkerton, Ontario. (Graf: 2 B 10)
2. Linfield, Frederick Alexander, private. Reg.nr. M/105 560. Overl. 24 oktober 1944. The Lincoln and Welland Regiment. R.C.I.C. Verdere gegevens ontbreken. (Graf: 2 B 9)
3. Ogilvy, Alexander Glen, private. Reg.nr. B/57221. Overl. 24 oktober 1944. The Lincoln and Welland Regiment. R.C.I.C. Zoon van Alexander en Margaret Glen Ogilvy, echtgenoot van Marjorie Helen Ogilvy uit King Kirkland, Ontario. (Graf: 1 C 5).
4. Grindle, Clifford Morton, private. Reg.nr. L/103926. Overl. 24 oktober 1944. Oud 22 jaar. The Lincoln and Welland Regiment. R.C.I.C. Zoon van Arnold C. en Ella J. Grindle uit Outlook, Saskatchewan. (Graf: 2 B 11).
5. Lowery, Matthew Robert, private. Reg.nr. M/17464. Overl. 24 oktober 1944. The Lincoln and Welland Regiment. R.C.I.C. Verdere gegevens ontbreken. (Graf: 1 C 4).

Veldgraf aan de Mariabaan bij Chr. Buermans:

6. Overacker, Sidney Roland, private. Reg.nr. M/1378. Overl. 24 oktober 1944. Oud 19 jaar. The Argyll and Sutherland Highlanders of Canada (Princess Louise's) R.C.I.C. Zoon van Henry en Ollie Overacker uit Athabaska, Alberta. (Graf: 3 E 9).

Gesneuveld op de Besterd toen hij met zijn carrier over een mijn reed: (van hem is geen veldgraf bekend) (3)

7. Brown, James Kallethe, luitenant. Reg.nr. onbekend. Overl. 25 oktober 1944. The Lake Superior Regiment (Motor) R.C.I.C. Oud 25 jaar. Zoon van Edward G. en Margarethe Kallethe Brown uit Vancouver, British Columbia. (Graf: 1 C 9).

Veldgraf bij de tankgracht in de nabijheid van Wouwse Hil:

8. Branch, Francis Clyde, korporaal. Reg.nr. K/45383. Overl. 26 oktober 1944. The Lake Superior Regiment (Motor) R.C.I.C. Oud 25 jaar. Zoon van Karl H. en Anastasia Branch uit Crunbrook, British Columbia. (Graf: 3 E 10).
9. Whalen, Harold Igantius, private. Reg.nr. F/75899. Overl. 27 oktober 1944. The Lake Superior Regiment (Motor). R.C.I.C. Verdere gegevens ontbreken. (Graf: 3 F 1).
10. Sweeney, Antony W.P., private. Reg.nr. B/21688. Overl. 29 oktober 1944. Oud 27 jaar. The Lake Superior Regiment (Motor). R.C.I.C. Zoon van James en Agnes Sweeney uit Timmins, Ontario. (Graf: 3 F 2).
11. Fisher, Frederick L., private. Reg.nr. H/45676. Overl. 26 oktober 1944. The Lake Superior Regiment (Motor) R.C.I.C. Verdere gegevens onbekend. (Graf: 3 E 12).

Veldgraf bij Wouwse Hil:

12. Jeffrey, Floyd Charles, private. Reg.nr. H/45912. Overl. 27 oktober 1944. Oud 28 jaar. The Lake Superior Regiment (Motor) R.C.I.C. Zoon van Charles A. Jeffrey en Annie Jeffrey uit Port Arthur, Ontario. (Graf: 3 E 11).

Gesneuveld in de buurt van de Wouwse Hil toen hij op een mijn reed. Van hem is geen veldgraf bekend, maar toch ligt

hij begraven op de Canadese begraafplaats (4):

13. Greene, Donald Laurance, private. Reg.nr. H/16145.
Oud 30 jaar. The Lake Superior Regiment (Motor)
R.C.I.C. Zoon van Lawrence A. en Catherine Greene
uit Port Arthur, Ontario. (Graf: 12 H 8).
Overl. 28 oktober 1944.
Veldgraf op de hoek van de Balsebaan:
 14. Brown, Norman L., private. Reg.nr. F/3456. Overl. 25
oktober 1944. Oud 24 jaar. The Algonquin Regiment
R.C.I.C. Zoon van Harry en Agnes M. Brown uit
Cambridge Hants Co, Nova Scotia. (Graf: 11 B 6).
 15. Johnson, Lloyd C., private. Reg.nr. B/6532. Overl. 25
oktober 1944. Oud 35 jaar. The Algonquin Regiment
R.C.I.C. Zoon van Perry en Sarah Jane Bell John-
son. (Graf: 11 B 10).
 16. Therriault, Leopold, private. Reg.nr. G/57182. Overl.
25 oktober 1944. Oud 23 jaar. The Algonquin Regi-
ment R.C.I.C. Zoon van Michel en Marie Anne The-
riault uit Bertrand, New Brunswick. (Graf: 11 B 11)
 17. Ingraham, Harold Stanley, private. Reg.nr. F/35096.
Overl. 25 oktober 1944. Oud 38 jaar. Zoon van Ira
J. en Ida G. Ingraham; echtgenoot van Georgina E.
Ingraham uit Lantz Siding Hants Co, Nova Scotia.
(Graf: 11 B 8).
 18. Reeves, Orwille J., private. Reg.nr. B/55331. Overl.
25 oktober 1944. Oud 23 jaar. The Algonquin Regi-
ment. R.C.I.C. Zoon van James en Delia Reeves;
echtgenoot van Mamie A. Reeves uit Grand Falls,
Newfoundland. (Graf: 11 B 7).
 19. Thomas, Sylvestre G., private. Reg.nr. G/57183. Overl.
25 oktober 1944. Oud 24 jaar. The Algonquin Regi-
ment R.C.I.C. Zoon van Xavier Thomas en Sarah
Thomas (geboren Herbert) uit Upper Tilley Rd,
Gloucester Co, New Brunswick. (Graf: 11 C 11).
- Veldgraf aan de Vijfhoek bij de boerderij van de kinderen
Damen Broos: (5)
20. Quail, Charles M., guardsman (6). REg.nr. B/62954. O-
verl. 28 oktober 1944. Oud 28 jaar. 22nd Armoured
Regiment (The Canadian Grenadier Guards) R.C.A.C.
Zoon van William en Francis Quail uit Toronto,
Ontario. (Graf: 3 E 7).

De grafsteen van luitenant James Kallethe Brown op het Canadees oorlogskerkhof in Bergen op Zoom. Hij stierf op 25 oktober in de Heistraat bij de bevrijding van Wouwse Plantage. (Foto: collectie de Vierschaer).

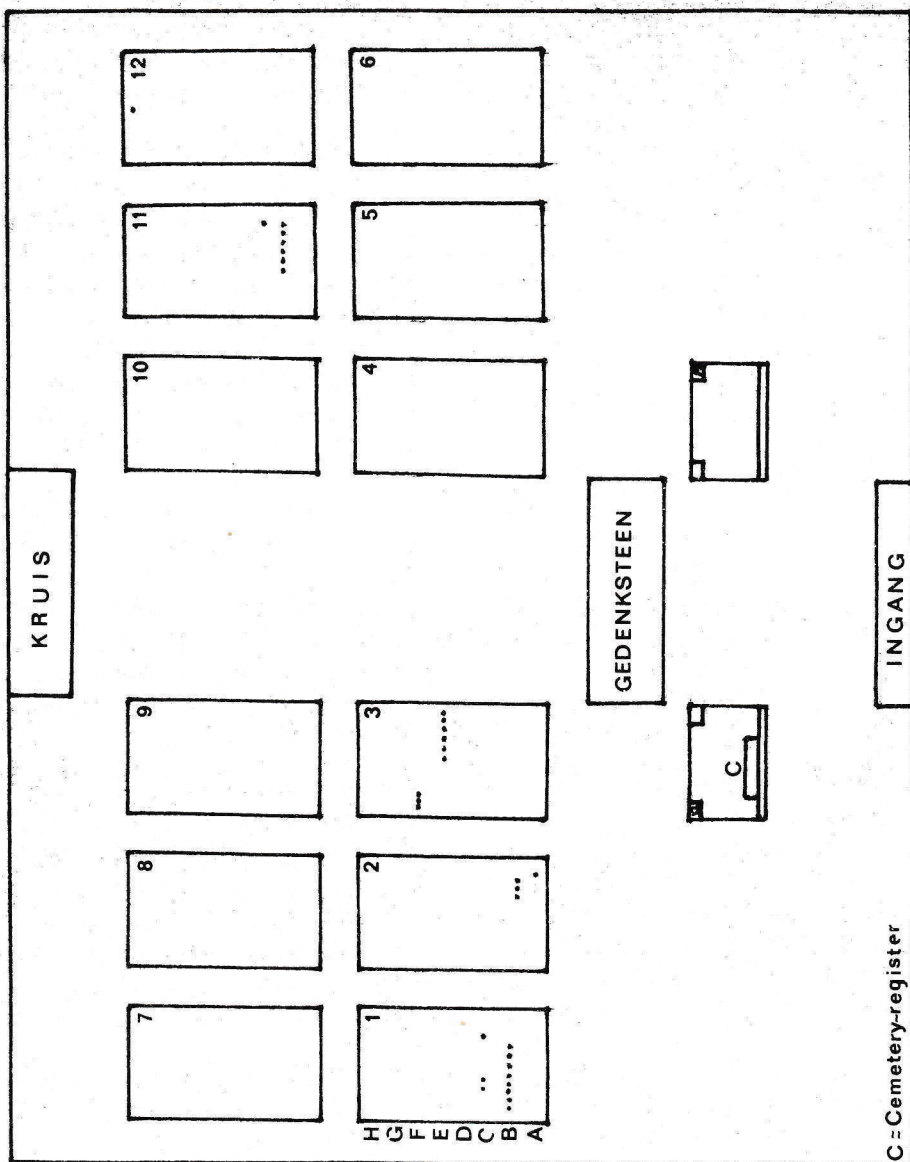
21. Graham, Melvin Robert James, korporaal. Reg.nr. A/26601. Overl. 29 oktober 1944. Oud 24 jaar. 22nd Armoured Regiment (The Canadian Grenadier Guards R.C.A.C. Zoon van William J. en Eva W. Graham; echtgenoot van Joyce A. Graham uit St. John's, province of Quebec. (Graf: 3 E 8).

Veldgraf achter de woning D 262 (Heerle):

22. Binch, Edson R., private. Reg.nr. B/116811. Overl. 30 oktober 1944. Oud 20 jaar. The Lake Superior Regiment (Motor) R.C.I.C. Zoon van Walter Cyril en Julia Binch uit Thornloe, Ontario. (Graf: 3 F 3).

Veldgraf langs de Moerstraatsebaan waar later het oorlogsmonument voor de bevrijders van Moerstraten werd opgericht. Deze werden door de gemeente Wouw niet nader geregistreerd (7):

23. Kirker, Lorne Russel, guardsman. Reg.nr. C/58031. Overl. 29 oktober 1944. Oud 24 jaar. 21st Armoured Regiment (The Governor General's Foot Guards R.C.A.C. Zoon van Robert en Mary Kirker uit Brinston, Ontario; echtgenoot van Dorothy Marion Kirker uit Brinston. (Graf: 1 B 9).
24. Stronach, John Donald, guardsman. Reg.nr. C/21682. Overl. 29 oktober 1944. Oud 28 jaar. 21st. Armoured Regiment (The Governor General's Foot Guards) R.C.A.C. Zoon van John en Elspith Stronach uit Carleton Place, Ontario. (Graf: 2 A 12).
25. Tremblay, Romeo Paul, korporaal. Reg.nr. C/58037. Overl. 29 oktober 1944. Oud 24 jaar. 21st Armoured Regiment (The Governor General's Foot Guards R.C.A.C. Zoon van Napoleon Tremblay en Marguerithe Tremblay (geboren Rail) uit Ottawa, Ontario. (Graf: 1 B 2).
26. Burns, Robert Roy, guardsman. Reg.nr. C/32411. Overl. 29 oktober 1944. Oud 18 jaar. 21st. Armoured Regiment (The Governor General's Foot Guards). R.C.A.C. Zoon van Mr en Mrs Charles Daniel Burns, pleegzoon van Louise McDonald uit Ottawa, Ontario. (Graf: 1 B 6).

Plattegrond van het Canadian War Cemetery in Bergen op Zoom. Met stippen zijn de plaatsen aangegeven waar de Canadezen zijn begraven die in de gemeente Wouw gesneuveld zijn. (Tekening: René Hermans).

27. Bendall, Brock Leroy, guardsman. Reg.nr. B/38074. Overl. 31 oktober 1944. Oud 28 jaar. 22nd Armoured Regiment (The Canadian Grenadier Guards) R.C.A.C. Zoon van Stafford en Flossie Bendall uit Woodstock, Ontario, echtgenoot van Eileen Bendall uit Woodstock. (Graf: 1 B 7).
28. Morrison, Frederick Beach, luitenant. Reg.nr. onbekend. Overl. 31 oktober 1944. Oud 26 jaar. 22nd Armoured Regiment (The Canadian Grenadier Guards) R.C.A.C. Zoon van Walter en Mary Morrison uit Montreal, province of Quebec. (Graf: 1 B 8).
29. Hamilton, Enoch David, private. Reg.nr. G/19310. Overl. 3 november 1944. The Algonquin Regiment R.C.I.C. Verdere gegevens ontbreken. (Graf: 1 B 3).
30. Foster, Frank Eldon, private. Reg.nr. D/15104. Overl. 3 november 1944. The Algonquin Regiment R.C.I.C. Zoon van George James Foster en Frances Louisa Foster. (Graf: 1 B 5).
31. Irwin, Clifford C., sergeant. Reg.nr. H/17564. Overl. 3 november 1944. Oud 24 jaar. The Algonquin Regiment R.C.I.C. Zoon van Wilford en Anne Irwin; echtgenoot van Edith Patricia Irwin uit Fort William, Ontario. (Graf: 1 B 4).

Naast deze gesneuvelden waren er nog een aantal onbekenden. Op de lijst van de gemeente vinden we op de hoek van de Balsebaan nog twee onbekenden; aan de Huybergseweg nog één of meer onbekenden. Bij P. Hagenaar onder Roosendaal nog 2 onbekenden en achter het huis van P. Hagenaars B 91 (bij Mariabaan) nog twee onbekenden. Bij deze twee vinden we respectievelijk de vermelding:

26 G.J. unknown 70

2 G. unknown 69.

Mogelijk is dat P. Hagenaar en P. Hagenaars identiek zijn. Dan gaat het niet om vier maar om twee onbekenden. Het staat overigens ook niet vast of het hier om Duitsers dan wel geallieerden gaat.

GEDENKSTENEN

Op elk graf van de 1115 Canadese militairen staat een grafsteen met naam, registratienummer en onderdeel, de

overlijdensdatum en bijna allemaal een wens. Vaak zijn dat ontroerende spreuken. Zo vinden we bij John Donald Stornach:

*"On Earth
he nobly did his best
God grant him now
eternal rest" (8)*

Op de grafsteen van Brock Leroy Bendall staat de wens:

*"Loving remembered
by wife and daughter Lois
mother, dad and brother" (9)*

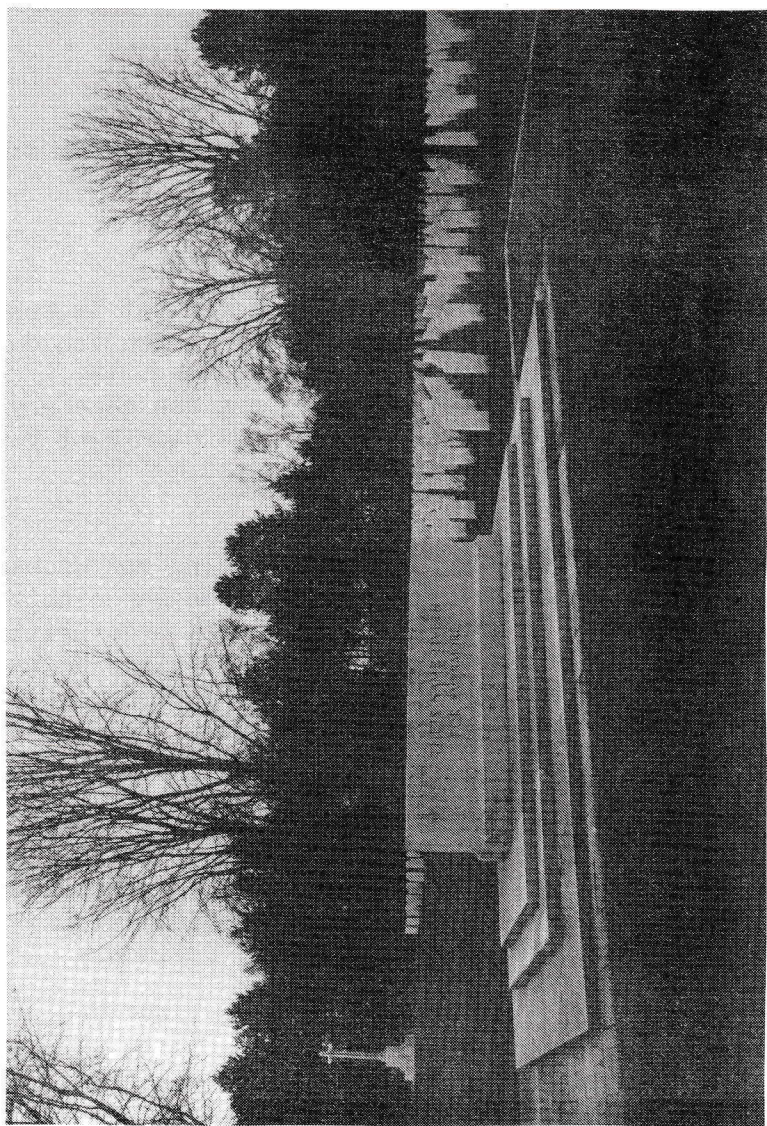
Om U bij een bezoek aan de begraafplaats (en dat is zeker aanbevelenswaardig) wat te helpen bij het vinden van de graven, verwijzen wij U naar de tekening op pag. 191. Op de begraafplaats zelf bevindt zich nog een cemetery-register en een visitors-book waarin U Uw naam kunt vermelden en een eventuele gedachte kwijt kunt.

BRITTEN

Waren de Canadezen betrokken bij de bevrijding van Wouwse Plantage, Heerle en Moerstraten, de Britten waren het die Wouw bevrijdden. In Wouw lagen 10 gesneuvelde Britten in veldgraven. Hun lichamen werden later opnieuw begraven op het British War Cemetery bij Bergen op Zoom (als U van Wouw komt de eerste begraafplaats).

Veldgraf bij Jac. Boshouwers op het Zaafsel:

1. Davison, George Donville, lance-corporal (10). Reg. nr. 4864089. Overl. 27 oktober 1944. Oud 32 jaar. 1st Battalion The Leicestershire Regiment. Zoon van Basil Leonard en Elizabeth Davison uit Manor Park, Essex; echtgenoot van D.T. Davison. (Graf: 7 A 20).
2. Limb, Charles William, corporal. Reg.nr. 4859744. Overl. 27 oktober 1944. Oud 26 jaar. 1st Battalion The Leicestershire Regiment. Zoon van Clara Limb uit Whitwick, Leicestershire. (Graf: 7 A 19).
3. Oates, Hector Frederick, private. Reg.nr. 14413151. Overl. 27 oktober 1944. Oud 20 jaar. 1st Battalion The Leicestershire Regiment. Zoon van Hector

Een overzicht van de Canadese begraafplaats bij Bergen op Zoom. Hier werden alle gesneuvelde Canadezen in de gemeente Wouw begraven. Op de gedenksteen op de voorgrond de tekst: "Hun namen leven eeuwig voort" (Foto: collectie de Vierschaer).

MacDonald Oates en Winifred Amy Oates uit Tutbury, Staffordshire. (Graf: 7 A 21).

Veldgraf aan de Akkerweg bij de spoorlijn:

4. Carter, John, sergeant. Reg.nr. 7044667. M.M. Overl. 27 oktober 1944. Oud 24 jaar. 11th Battalion The Royal Scots Fusiliers. Zoon van Minnie Carter uit Leek, Staffordshire. (Graf: 7 A 22).

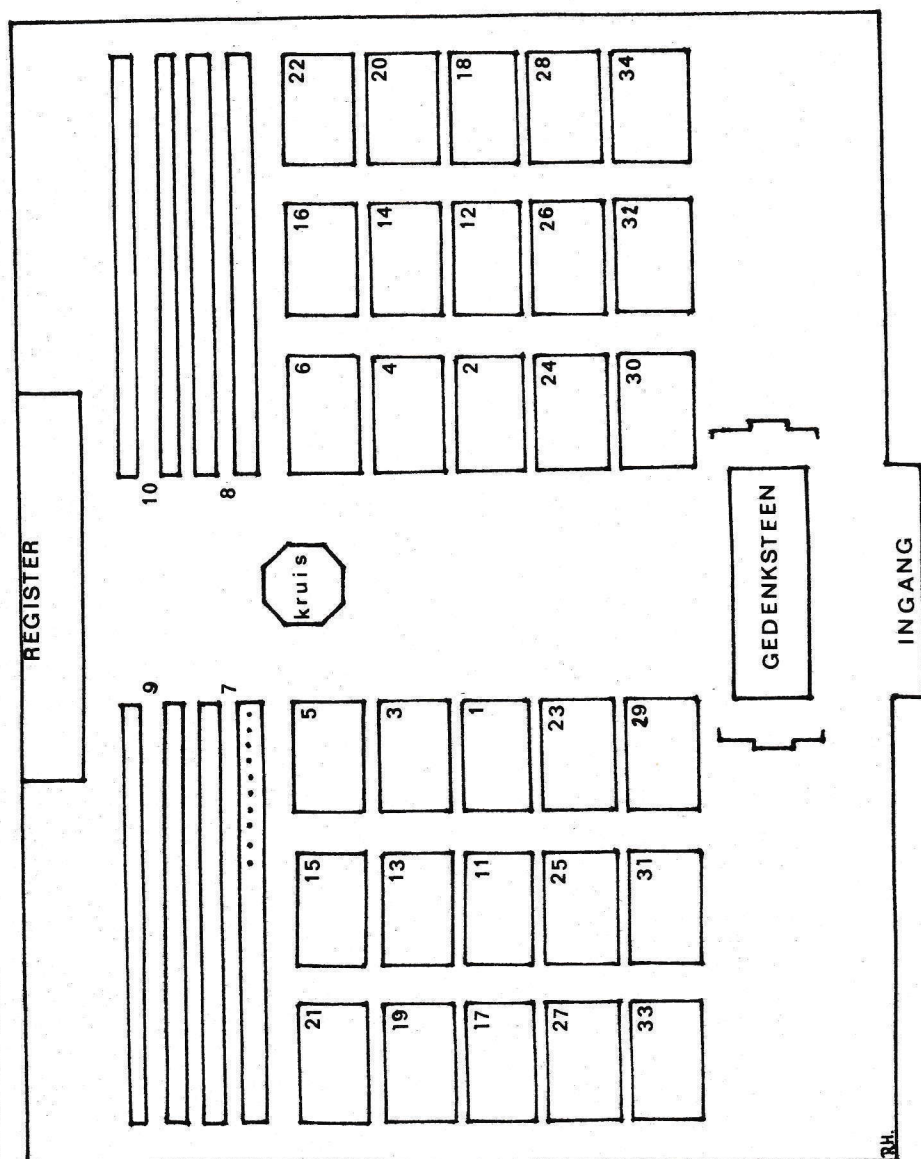
Veldgraf bij het Wit-gele kruisgebouw in de Bergsestraat:

5. Cooke, Frederick Arthur, corporal. Reg.nr. 7942799. Overl. 28 oktober 1944. Oud 32 jaar. Royal Armoured Corps toegevoegd aan het Headquarters Squadron van de 34th Tank Brigade. Zoon van Mr. en Mrs. Arthur Cooke; echtgenoot van Irene May Cooke uit Tottenham, Middlesex. (Graf: 7 A 17).
6. Sanders, Edward Albert, luitenant. Reg.nr. 285438. Overl. 28 oktober 1944. Oud 32 jaar. 107 Regiment Royal Armoured Corps (5th Battalion The Kings Own Royal Regiment [Lancaster]). Zoon van Edward Henry en Florence Elizabeth Anders; echtgenoot van Margareth Louise Sanders uit North Harrow, Middlesex, Accountant. (Graf: 7 A 18).

Veldgraf bij de meisjesschool in de Kloosterstraat:

7. Bone, John, fusilier. Reg.nr. 14573538. Overl. 27 oktober 1944. Oud 19 jaar. 11th Battalion The Royal Scots Fusiliers. Zoon van Arthur en Minnie Bone uit St. Helens, Lancashire. (Graf: 7 A 13).
8. McLean, Robert, fusilier. Reg.nr. 1442874. Overl. 27 oktober 1944. Oud 20 jaar. 11th Battalion The Royal Scots Fusiliers. Zoon van Robert en Mary A. McLean uit Tobermore, Co Derby Northern Ireland. (Graf: 7 A 15).
9. Grant, Albert Henry, fusilier. Reg.nr. 1688717. Overl. 28 oktober 1944. Oud 24 jaar. 11th Battalion The Royal Scots Fusiliers. Zoon van Ernest en Elizabeth Grant uit Grimsby, Lincolnshire. (Graf: 7A14).

Veldgraf bij A. Damen op de hoek van de Spellestraat en de Roosendaalsestraat:

Plattegrond van het British War Cemetery in Bergen op Zoom. Met stippen zijn de Britten aangegeven die gesneuveld zijn in de gemeente Wouw. (Tekening: René Hermans).

10. Brown, Charles Ernest, fusilier. Reg.nr. 446485. Overl. 29 oktober 1944. Oud 30 jaar. 11th Battalion The Royal Scots Fusiliers. Zoon van Reginald en Elizabeth Alice Brown uit Bridlington, Yorkshire. (Graf: 7 A 16).

SPREUKEN

Op het British War Cemetery in Bergen op Zoom liggen in totaal 1296 gevallen soldaten. Het gaat hier echter om mensen met verschillende nationaliteiten: Britten, Polen, Amerikanen, Fransen en Belgen.

Ook hier is een register en een bezoekersboek aanwezig. De stenen dragen weer spreuken, wensen of opschriften met betrekking tot familieleden.

Op het graf van Charles Ernest Brown vinden we het opschrift:

*"In memory of an only son
deeply loved and sadly missed
by his dad.*

God bless" (12)

Voor de juiste ligging van de graven van de 10 gesneuvelde Britten verwijzen we naar de tekening op pag. 196.

DUITSERS

Natuurlijk sneuvelden er ook vele Duitse militairen. In de gemeente Wouw waren er in totaal 83 veldgraven. De lichamen van de gesneuvelde Duitsers werden later overgebracht naar de Centrale Militaire Begraafplaats in IJsselstein (L) bij Venray. Van deze militairen is een lijst bekend waarop hun veldgraven staan vermeld in de gemeente Wouw. In het kader van dit artikel zou het te ver voeren om ook hun namen (voorzover bekend) op te nemen.

Wouw, 3 maart 1985.

RENE HERMANS.

Noten:

1. De lijst berust in het gemeentearchief. Het dossier is echter nog niet geïnventariseerd, zodat geen nummer vermeld kan worden. We konden over deze lijst beschikken dankzij Jan Schijven. Overigens is de lijst destijds

erg slordig samengesteld. Veel namen zijn verkeerd geschreven, terwijl registratienummers bijzonder slordig zijn behandeld.

2. Private is een gewoon soldaat.
3. De dood van James Kallethe Brown, wiens roepnaam Jim was, wordt zowel in de brief van Janssens de Bisthoven uit Brussel beschreven als in het artikel van George F. Stanley.
4. Ook deze naam ontbreekt op de lijst van veldgraven. Wij verwijzen opnieuw naar het artikel van Stanley.
5. In de lijst van de gemeente staat vermeld de boerderij van Broos-Damen. Dit kan echter niets anders zijn dan de boerderij van de kinderen Damen-Broos op de Vijfhoek.
6. Guardsman is garde-officier of -soldaat.
7. De negen betreffende namen staan op het oorlogsmonument vermeld.
8. "Op aarde deed hij edelmoedig zijn best. God schenke hem nu eeuwige rust".
9. "Vol liefde denken zijn vrouw en dochter Lois, moeder, vader en broer aan hem".
10. Lance-corporal is vergelijkbaar met een soldaat eerste klas in Nederland.
11. M.M. is mogelijk de afkorting voor Military Medal, wat zou betekenen dat de man onderscheiden was of later werd.
12. "Ter herinnering aan een enige zoon. Erg bemind en verschrikkelijk gemist door zijn vader. God's zegen".

Met dank aan de heer L.P.E. Looijen die een bijgewerkte lijst beschikbaar stelde van de heer J. Hey uit Hengelo.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door financiële steun van de
Rabobank „Wouw - Kruisland ”

Slikken van
VAN HET MARQUISAAT VAN
erkhof slikken
Hildernisse en

